Abstrakt

Práce se zabývá aplikací geochemických metod v areálu zaniklé středověké vsi Hol, zvláště fosforečnanovými analýzami. Na lokalitě byl proveden výzkum s cílem definovat relativní rozdíly v geochemickém složení půd v jednotlivých částech intravilánu a plužiny, a přispět tak k poznání jejich hospodářského využití. Významnou částí předkládané práce je rešerše vývoje fosforečnanové analýzy ve světě a v České republice se zaměřením na problematiku aplikování různých metod na středověkých lokalitách.

Ve výzkumu byly zohledněny i přírodní podmínky a další vnější vlivy, které by mohly ovlivnit obsah fosforu v půdě. Makroskopická pozorování při hloubení sond doložila absenci mocného humózního horizontu na ploše, kde byly původně předpokládány zahrady, což by mohlo ukazovat na umístění hospodářských staveb. Ochuzování svrchních půdních horizontů na lokalitě může být důsledkem minulé lidské aktivity, tento jev je totiž spojen nejen s přírodními podmínkami, které nejsou zemědělsky příznivé, ale také s absencí středověké orby.

Obsah fosforu na předpokládaných zahradách se až na výjimky příliš neliší. Hodnoty jsou nicméně poměrně vysoké, což by mohlo naznačovat minulou přítomnost hospodářských staveb nebo nějakých blíže neurčitelných aktivit. Zaznamenány byly relativní rozdíly v obsahu fosforu na předpokládaných polích. Nelze přitom jednoznačně prohlásit, že by se směrem od usedlostí snižoval obsah P v půdě, nebo že by se usedlosti lišily intenzitou hnojení. Je dokonce možné, že intenzita hnojení byla velmi nízká.

Půdy na lokalitě jsou minerálně velmi slabé, proto je Hol porovnáván s lokalitami s obdobnými přírodními podmínkami, na nichž lze předpokládat stejně slabé zemědělské výnosy (Svídna, Kří u Sadské).

Klíčová slova

vrcholný středověk; Praha; Čechy; střední Evropa; dějiny osídlení; agrární dějiny; zaniklé vsi; geochemické metody; využití půdy